

Ιδρυτική Διακήρυξη

Τι είναι και τι θέλει ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς

Η ελληνική κοινωνία ζει μια πρωτοφανή σε ένταση και έκταση κρίση, τη χειρότερη που γνώρισε μεταπολιτευτικά. Τα λαϊκά στρώματα έχασαν και εξακολουθούν να χάνουν τα εισοδήματά τους, εργατικά δικαιώματα δεκαετιών ακυρώθηκαν και ακυρώνονται, η ανεργία εκτινάσσεται σε πρωτοφανή επίπεδα, η οικονομία ακολουθεί καθοδικό σπирάλ θανάτου, η κοινωνία αποσυντίθεται, οι θεσμοί διαλύονται και η δημοκρατία περιστεύεται ενώ αγγίζονται τα όρια της αντιδημοκρατικής εκτροπής. Ο τρόπος ζωής όλων μας αποδιαρθρώνεται όλο και περισσότερο. Το κυρίαρχο πολιτικό σύστημα διεφθαρμένο, ανίκανο και πλήρως υποταγμένο στη στρατηγική του κεφαλαίου σε εθνική και διεθνή κλίμακα, ενόσω προωθεί με όλα τα μέσα την καταστροφή, εξαντλεί τα όριά του και αποσταθεροποιείται. Ζούμε το τέλος μιας εποχής· ζούμε τις ωδίνες που θα γεννήσουν μια νέα. Εκείνοι που κυβερνούν αρχίζουν να μην μπορούν να κυβερνήσουν όπως πριν· εκείνοι που κυβερνώνται αρχίζουν να μη θέλουν να κυβερνηθούν όπως πρώτα.

Ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ) με την τριπλή σημαία του ιδρύεται ως ενιαίο πολιτικό κόμμα με στόχο να σταματήσει η προϊούσα εξαθλίωση. Επιδιώκει να εκφράσει πολιτικά τον κόσμο της εργασίας και την ανάγκη να αναδειχθεί αυτός ο κόσμος σε ηγετική δύναμη της κοινωνίας. Επιδιώκει, ακόμη, να εκφράσει την ανάγκη, αλλά και να συμβάλει στην ικανοποίησή της, του να υπερβεί η ελληνική κοινωνία τις πατριαρχικές και ανδροκρατικές πρακτικές που συντείνουν στην αποδοχή συντηρητικών αντιλήψεων και σε εποχές κρίσης κινδυνεύουν να γίνουν ακραίες. Επιδιώκει, τέλος, να εκφράσει, αλλά και να συμβάλει στην ικανοποίηση της ανάγκης για ριζική οικολογική αναμόρφωση της παραγωγής και της κατανάλωσης εν μέσω διαδικασιών κλιματικής αλλαγής και γενικευμένης οικολογικής καταστροφής που απειλούν ολόκληρο τον πλανήτη.

Ο ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται εδώ για να οργανώσει τη δημοκρατική ανατροπή του πολιτικού συστήματος και των δομών που το στηρίζουν, για να ανοίξει τον δρόμο σε μια κυβέρνηση της Αριστεράς, στηριγμένης σε ένα ευρύ μέτωπο κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων, μιας κυβέρνησης που, χωρίς να είναι το τέρμα του δρόμου, θα θέσει τη χώρα σε νέα τροχιά. Για να επιτύχουμε αυτόν τον μεγάλο στόχο, συμβάλλουμε με όλες τις δυνάμεις μας στην ανάπτυξη ενός ισχυρού κοινωνικού κινήματος και ενός μεγάλου πολιτικού κινήματος, επιμένουμε στην ανάγκη για κοινή δράση και συμπαράταξη της Αριστεράς, αναλαμβάνοντας τις σχετικά πρόσφορες πρωτοβουλίες, ισχυροποιούμε και διευρύνουμε τον ίδιο τον ΣΥΡΙΖΑ ως τον πολιτικό φορέα που θα εμπνεύσει, θα κινητοποιήσει και θα συμβάλει καθοριστικά στην ενότητα και στην οργάνωση των λαϊκών δυνάμεων, αποσκοπώντας στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ανασυγκρότηση της χώρας, αποσκοπώντας σε μια χειραφετημένη Ελλάδα της εργασίας, της δικαιοσύνης και της δημιουργικότητας μέσα σε μια ριζικά διαφορετική Ευρώπη.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έρχεται από μακριά και σκοπεύει μακριά. Θέτουμε με παρρησία ενώπιον του ελληνικού λαού τις σκέψεις και τις αναλύσεις μας, το πώς βλέπουμε το δικό μας παρελθόν και το τι προτείνουμε για το μέλλον. Για λογαριασμό μας δεν ζητάμε τίποτε. Τίποτε περισσότερο από όσα αναλογούν στον καθένα και στην καθεμιά μας ως μέλη της Ελληνικής κοινωνίας και ως πολίτες μιας δημοκρατικής χώρας. Στο πλαίσιο αυτής της κοινωνίας και αυτής της χώρας, προχωρούμε στην ίδρυση ενός πολιτικού φορέα του οποίου μόνη φιλοδοξία είναι να υπηρετήσει όσο καλύτερα μπορεί το λαϊκό κίνημα που αναπτύσσεται με μύριους

τρόπους και σε όλα τα επίπεδα, ανεξάρτητα από μας αλλά και με τη βοήθειά μας. Να το υπηρετήσει, όχι να το ποδηγετήσει. Δεν ζητάμε από τον Ελληνικό λαό να μας 'αναθέσει' τη διακυβέρνησή του. Έχουμε πλέον μάθει ότι 'αναθέσεις' τέτοιου είδους οδηγούν αργά ή γρήγορα στην στασιμότητα και στην οπισθοχώρηση, αν όχι στην καταστροφή: εκείνοι που 'αναθέτουν' μετατρέπονται σε παθητικούς δεκτές μιας πολιτικής που εναντιώνεται στα συμφέροντα και τις επιθυμίες τους ενώ εκείνοι που αναλαμβάνουν την ευθύνη μιας τέτοιας 'ανάθεσης' μεταλλάσσονται και διαφθείρονται. Έτσι, τα όσα παρουσιάζουμε εδώ δεν είναι μόνον οι σκέψεις μας και οι αναλύσεις μας. Θέλουν να είναι ταυτόχρονα γνώμονας δράσης και έκφραση δέσμευσης, άρα και μέτρο με βάση το οποίο οφείλουν να κρίνονται οι πρωτοβουλίες, οι πράξεις και οι παραλείψεις μας, η όλη πορεία μας.

1. Οι καταβολές μας

Οι καταβολές του ΣΥΡΙΖΑ μπορούν να ανιχνευθούν στο εργατικό και το ευρύτερο λαϊκό κίνημα του τέλους του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 20^{ου}, στους αγώνες που είχαν αναληφθεί από τότε για να εκφραστούν οι δυνάμεις της εργασίας και να ενωθεί ο ελληνικός λαός ενάντια στην οικονομική εκμετάλλευση και την πολιτική καταπίεση. Μετά την εποποιία της Εθνικής Αντίστασης και τη συνολική αλλαγή του πολιτικού τοπίου που εκείνη επέφερε, μετά τα όσα πέτυχε το ΕΑΜ -με την πρωτοβουλία και την καθοριστική συνδρομή του ΚΚΕ- για την ενότητα και την απελευθέρωση του λαού μας, οι διεθνώς κυρίαρχες δυνάμεις οδήγησαν τη χώρα στον εμφύλιο όπου η Αριστερά γνώρισε την ήττα. Όμως, παρά την τρομοκρατία που άσκησε το μετεμφυλιακό κράτος και παρακράτος, όπως κορυφώθηκε με τη δικτατορία των συνταγματαρχών, η Αριστερά δεν εξαφανίστηκε αλλά συνέχισε να υφαίνει τους δεσμούς της με τον ελληνικό λαό. Η ενότητα που είχε σφυρηλατήσει η ΕΔΑ και η σημαντική εκλογική επιτυχία της το 1958, η δράση που ανέπτυξε η νεολαία Λαμπράκη, η κριτική που διατύπωναν μικρότερες αριστερές δυνάμεις που είχαν διαφωνήσει με την πολιτική της ΕΔΑ, αλλά και το γεγονός ότι η Ένωση Κέντρου περιλάμβανε, τουλάχιστον μετά το 1960, γνήσια δημοκρατικές δυνάμεις, οι αγώνες υπέρ της αυτοδιάθεσης της Κύπρου, υπέρ της προστασίας τους Συντάγματος και της δωρεάν παιδείας, οι λαϊκές αντιδράσεις στην αποστασία του 1965, η αντίσταση στη δικτατορία, το φοιτητικό κίνημα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου και οι αγώνες ενάντια στον ιμπεριαλισμό κατέστησαν ξανά την Αριστερά και όσους ή όσες περπάτησαν μαζί της έκφραση των ζωογόνων δυνάμεων της ελληνικής κοινωνίας.

Αλλά στο ίδιο διάστημα η Αριστερά κερματίστηκε. Το ΚΚΕ γνώρισε αλλεπάλληλες διασπάσεις, με ίσως σημαντικότερη εκείνη του 1968 που οδήγησε στη συγκρότηση του ΚΚΕ Εσωτερικού -που γνώρισε μεταγενέστερα τις δικές του διασπάσεις και μεταλλαγές- και στη σταθερή, με πολλές επιδράσεις, εγγραφή στην πολιτική σκηνή του αιτήματος για την ανανέωση του κομμουνιστικού κινήματος και της Αριστεράς γενικότερα: ένα μέρος από τις δυνάμεις που είχαν στρατευθεί στο ΕΑΜ σαηνηυήτηκε από την «Αλλαγή» που υποσχέθηκε το ΠΑΣΟΚ και εντάχθηκαν σε εκείνο: μικρότερες δυνάμεις της Αριστεράς συγκρότησαν την ίδια περίοδο διάφορες αυτοτελείς οργανώσεις ενώ πολιτικά ανένταχτοι αριστεροί όλων των αποχρώσεων, γυναίκες και άντρες, πολλαπλασιάζονταν. Έτσι, η καθαυτό πολιτική δύναμη της Αριστεράς μειώθηκε σημαντικά μολονότι η ίδια διατηρούσε το ηθικό πλεονέκτημα και οι ιδέες της τουλάχιστον μέρος της παλιάς τους αίγλης. Η απομείωση εντάχθηκε με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και των καθεστώτων του «υπαρκτού σοσιαλισμού», όπως και με τις συναρτημένες άμεσα ή έμμεσα με αυτήν την κατάρρευση περιπέτειες της συγκρότησης και της παραπέρα πορείας του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, αλλά και των άλλων συνιστωσών της Αριστεράς. Παράλληλα, σε διεθνή κλίμακα, ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός και η παγκοσμιοποίηση που συντελέστηκε υπό την αιγίδα του θριάμβευαν μέχρι σημείου να κηρύξουν το «τέλος της Ιστορίας» ενώ η παραδοσιακή σοσιαλδημοκρατία -και στη χώρα μας το ΠΑΣΟΚ- αφομοιώθηκε στην αντίστοιχη πολιτική σχεδόν εξ ολοκλήρου. Στις αρχές του 21^{ου} αιώνα, η Αριστερά στη χώρα μας -αλλά και σε πολλές χώρες του κόσμου- βρέθηκε σχετικά περιθωριοποιημένη και κατακερματισμένη, με κάθε συνιστώσα της να αναμετρείται με τα δικά της λάθη και παραλείψεις, ενώ ο δικομματισμός διατηρούσε την πλήρη πολιτική πρωτοβουλία, με εκλογικά ποσοστά πάνω από 80%.

Παρ' όλα αυτά ωστόσο, η σπίθα της αντίστασης κρατήθηκε αναμμένη ενώ η Ιστορία αρνιόταν να τελειώσει: ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός δημιουργούσε ισχυρές κοινωνικές αντιστάσεις καθώς συσώρευε δεινά, ο ανταγωνισμός των μεγάλων δυνάμεων, δημιουργώντας κρίσεις και εξαπολύοντας τοπικούς πολέμους -κάποιους από αυτούς έξω από την πόρτα μας- προκαλούσε τη γέννηση ισχυρών κινημάτων υπέρ της ειρήνης. Μια νέα δυναμική άρχισε να συνενώνει με τρόπους ανέκδοτους πολιτικές δυνάμεις της Αριστεράς, πολλούς και διαφορετικούς κοινωνικούς φορείς, αγωνιστές, καλλιτέχνες και διανοούμενους, γυναίκες και άντρες, λίγο πολύ σε όλες τις χώρες του κόσμου. Τα συνθήματα «Ο άνθρωπος πάνω από τα κέρδη» και «Ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός» αντήχησαν σε παγκόσμια κλίμακα, συνεγείροντας τους νέους και τις νέες και ανοίγοντας μια νέα σελίδα στην ιστορία της Αριστεράς.

Αυτή η νέα σελίδα γράφτηκε με πολλούς τρόπους στη χώρα μας. Στο πλαίσιο της, οι νέες ιδέες, τα νέα αιτήματα και οι νέες μορφές οργάνωσης συνδέθηκαν με τις ιδιαίτερες εδώ συνθήκες και την πορεία που είχαν ακολουθήσει οι συνιστώσες της Αριστεράς ώστε να οδηγηθούμε πρώτα στον Χώρο Διαλόγου και Κοινής Δράσης ως ευρύ πεδίο θεωρητικής και ιδεολογικής ζύμωσης, συμμετοχής στους κοινωνικούς αγώνες και ανάπτυξης πολιτικών πρωτοβουλιών, στη συγκρότηση του ΣΥΡΙΖΑ ως συνασπισμού αυτόνομων πολιτικών δυνάμεων κατόπιν και σε εκείνη του ΣΥΡΙΖΑ-Ενωτικό Κοινωνικό Μέτωπο (ΕΚΜ) πιο πρόσφατα. Η πορεία αυτή στηρίχτηκε στην κοινή και από κοινού αποδοχή των αγωνιστικών παραδόσεων του λαού μας, στην κοινή και από κοινού ένταξη στους αγώνες για εθνική ανεξαρτησία, δημοκρατία, λαϊκή κυριαρχία, ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη, κοινωνική προκοπή και κοινωνική απελευθέρωση, στην ενεργό συμμετοχή στο εργατικό και στο ευρύτερο λαϊκό κίνημα, στις ποικίλες εκλογικές και πολιτικές αναμετρήσεις, στις ευρωπορείες και στο διεθνές κίνημα ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, στην ενεργό συμμετοχή στα κοινωνικά φόρα, στο κίνημα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, στις ποικίλες μάχες της νέας γενιάς, στους αγώνες υπέρ των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, στις οικολογικές και στις πολιτιστικές πρωτοβουλίες. Έτσι αγωνιστές και αγωνίστριες από διάφορους χώρους και οργανώσεις της Αριστεράς, τον κομμουνιστικό, τον σοσιαλιστικό και τον δημοκρατικό, εκείνον της κομμουνιστικής και εκείνον της αριστερής ανανέωσης, τον ριζοσπαστικό, τον αντικαπιταλιστικό, τον επαναστατικό και τον ελευθεριακό, συνδικαλιστές και συνδικαλίστριες του εργατικού και του αγροτικού κινήματος, νέες και νέοι, άνθρωποι της τέχνης, των γραμμάτων και της διανοήσης, πολλοί και πολλές από εκείνους που δημιούργησαν το μεγάλο κίνημα της Παιδείας, πολλές και πολλοί από το φεμινιστικό, και το οικολογικό κίνημα συναντήθηκαν και ένωσαν τις δυνάμεις τους. Πρόκειται για ένταξη και συμμετοχή που συνιστούσε και συνιστά για όλους εμάς, γυναίκες και άντρες, λόγο πολιτικής ύπαρξης και αξία ζωής.

Πατώντας στέρεα στην κοινή δράση, ο ΣΥΡΙΖΑ και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ κατόρθωσαν να συνθέσουν δημιουργικά, σε ένα ιδιαίτερα ευρύ πλαίσιο, απόψεις με διαφορετικές ιδεολογικές και οργανωτικές αφετηρίες και διαφορετικές πολιτικές καταβολές, αναγνωρίζοντας και μη συγκαλύπτοντας τις διαφορές και σεβόμενοι πάντα τις διακριτές ιδεολογικές και θεωρητικές ευαισθησίες.

Η πορεία του ΣΥΡΙΖΑ και του ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ δεν υπήρξε ούτε εύκολη ούτε ευθύγραμμη. Ο φορέας γνώρισε κρίσεις και στιγμές αδράνειας, διαφωνίες, αποχωρήσεις, διασπάσεις. Κατόρθωσε όμως να ξεπεράσει τα εμπόδια επειδή υπερίσχυσε στους κόλπους του η ανάγκη της ένταξης στο λαϊκό κίνημα, η ανάγκη να υιοθετηθούν και να υποστούν συνθετική επεξεργασία τα αντίστοιχα αιτήματα, η ανάγκη για ενότητα και κοινή δράση της Αριστεράς και όσμωσης των ιδεών της με το λαό. Όταν ξέσπασε η μεγάλη καπιταλιστική κρίση, ο ΣΥΡΙΖΑ πρώτα και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΕΚΜ κατόπιν απέδειξαν ότι διαθέτουν τα ερμηνευτικά εργαλεία για να αναλύσουν τόσο την ίδια όσο και την πορεία και τις επιπτώσεις της και μπόρεσαν να διαμορφώσουν τη δική τους εναλλακτική πρόταση, σε αντίθεση με τον νεοφιλελευθερισμό που το μόνο που είχε και έχει να προτείνει είναι η άνευ όρων και άνευ ορίων εξαθλίωση της κοινωνίας προς όφελος του κεφαλαίου και στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους. Όπως αποδείξαμε όλοι μαζί από κοινού ότι διαθέτουμε το αγωνιστικό φρόνημα, την πείρα και την οργανωτική ικανότητα που απαιτούν οι αντίστοιχοι αγώνες.

Μαχόμενος πάντα για την ενότητα ολόκληρης της Αριστεράς, ο ενιαίος πλέον ΣΥΡΙΖΑ διεκδικεί σήμερα

κυβέρνηση της Αριστεράς που θα στηρίζεται σε μια νέα, πλατιά και ισχυρή κοινωνική και πολιτική πλειοψηφία ώστε να υπηρετηθούν αποτελεσματικά τα λαϊκά συμφέροντα. Τα συνθήματα που βροντοφώναξαν σε δρόμους και σε πλατείες οι λαοί του κόσμου «*Ο άνθρωπος πάνω από τα κέρδη*» και «*Ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός*» ο ΣΥΡΙΖΑ τα μετατρέπει σε πολιτική πρόταση και στρατηγικό στόχο.

2. Ο σοσιαλισμός ως στρατηγικός στόχος

Ο «άλλος κόσμος» που «είναι εφικτός» είναι ο «κόσμος» του σοσιαλισμού με δημοκρατία και ελευθερία. Είναι ο «κόσμος» όπου όντως ο «άνθρωπος» και οι ανάγκες του είναι «πάνω από τα κέρδη», γιατί το «κέρδος» έχει πάψει να αποτελεί κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Είναι ο «κόσμος» που δυσκολεύεται να επικαλεστεί το ιστορικό όνομά του γιατί αυτό έχει συκοφαντηθεί από πολλές και διαφορετικές μεριές. Είναι ο «κόσμος» που έχει αρχίσει να υπερβαίνει αυτή τη δυσκολία, απαιτώντας την εκ νέου σηματοδότηση του ονόματος στις συνθήκες του 21^{ου} αιώνα.

Για μας ο σοσιαλισμός δεν είναι ο εξωραϊσμός του καπιταλισμού ούτε η δήθεν 'φιλολαϊκή' διαχείρισή του. Ο καπιταλισμός συνιστά σύστημα εκμετάλλευσης που στηρίζεται στην κοινωνική παραγωγή με στόχο και κίνητρο το ιδιωτικό κέρδος, σύστημα που εμείς αντιμαχόμαστε στον ίδιο τον πυρήνα του. Για μας ο σοσιαλισμός είναι μορφή οργάνωσης της κοινωνίας που βασίζεται στην κοινωνική -και όχι κρατική- ιδιοκτησία και διαχείριση των παραγωγικών μέσων ενώ απαιτεί τη δημοκρατία σε όλα τα κύτταρα και όλους τους αρμούς της δημόσιας ζωής προκειμένου οι εργαζόμενοι να είναι σε θέση να σχεδιάζουν, να διευθύνουν, να ελέγχουν και να προστατεύουν με τα εκλεγμένα όργανά τους την παραγωγή κατευθύνοντάς την στην ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών. Αλλά ταυτόχρονα, ο σοσιαλισμός δεν είναι για μας η αντιγραφή μοντέλων που επεδίωξαν να στηριχθούν σε τέτοιες ιδέες, αλλά τις παρερμήνευσαν, τις διαστρέβλωσαν και τελικά, για πολλούς και σύνθετους λόγους, αυτοκαταστράφηκαν. Οφείλουμε, επί ποινή επανάληψης των ίδιων λαθών, να μάθουμε όσα περισσότερα και όσο πληρέστερα μπορούμε από αυτό το μεγάλο τόλμημα και από αυτήν τη μεγάλη ιστορική εμπειρία, με τα καινοτόμα επιτεύγματα και τις καταλυτικές, τελικά, αποτυχίες.

Για μας ο σοσιαλισμός είναι απόλυτα συνυφασμένος με την ενεργό συμμετοχή όλων στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές υποθέσεις και κατοχυρώνει την αντίστοιχη διάχυση της εξουσίας. Ο σοσιαλισμός είναι άρρηκτα δεμένος με τη δημοκρατία. Δημοκρατία όχι απλώς τυπική, αλλά πάντοτε ουσιαστική, δημοκρατία έμμεση που βασίζεται στην εκπροσώπηση, αλλά και δημοκρατία άμεση με την ενεργό συμμετοχή όλων. Οι πάσης φύσεως εκλογές είναι απολύτως αναγκαίες, αλλά οι εκλεγμένοι -και οι διάφοροι ειδικοί που αυτοί επιστρατεύουν- δεν πρέπει να παραμένουν ανεξέλεγκτοι μέχρι τις επόμενες εκλογές. Πλήθος θεμάτων είναι αρμοδιότητα και οφείλουν να αφεθούν στην ευθύνη των άμεσα ενδιαφερομένων υπό καθεστώς άμεσης δημοκρατίας ενώ η απευθείας ενεργός συμμετοχή όχι μόνον ελέγχει τους θεσμούς, την πρακτική και τους φορείς της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας αλλά διευρύνει συνεχώς τα πεδία όπου οι πολλοί παρεμβαίνουν συστηματικά, δημιουργικά και υπεύθυνα. Η δημοκρατία συνιστά αφ' εαυτής παραγωγική δύναμη, όπου η συλλογικότητα αναδεικνύει έμπρακτα την υπεροχή της έναντι της ατομικότητας και η αλληλεγγύη την ισχύ της έναντι του ανταγωνισμού.

Για μας ο σοσιαλισμός αποσκοπεί τελικά στην κατάργηση των μεγάλων διακρίσεων ανάμεσα σε χειρωνακτική και διανοητική εργασία, σε διεύθυνση και εκτέλεση, σε πόλη και ύπαιθρο, στα κοινωνικώς προσδιορισμένα φύλα. Αποσκοπεί τελικά στην απάλειψη των σχέσεων εκμετάλλευσης, στην κατάργηση των κοινωνικών τάξεων και των πατριαρχικών σχέσεων και στην αρμονική συμβίωση κοινωνίας και φύσης. Αντιμετωπίζει την τεχνολογία και τις καινοτομίες εκεί λελογισμένα, έχοντας στόχο την εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών και όχι τη διεύρυνση των ανισοτήτων και την εμπέδωση των τεχνικών κυριαρχίας των λίγων πάνω στους πολλούς.

Για μας ο σοσιαλισμός δεν είναι ουτοπικό όραμα που στηρίζεται σε αφηρημένα ιδεώδη και απλώς σε ηθικές αξίες, αλλά αποτελεί κοινωνικά και πολιτικά εφικτό στρατηγικό στόχο. Οι αξίες που τον διέπουν -

αλληλεγγύη, ισότητα, ελευθερία και η υπέρβαση της μόνιμης έντασης μεταξύ ισότητας και ελευθερίας που μπορεί να ονομαστεί καθολική δικαιοσύνη- συνιστούν κοινωνική παραγωγή των εργαζόμενων τάξεων, αιτήματα που διαμορφώνονται στον αγώνα και απαιτούν την υλοποίησή τους, οδηγό δράσης και αρχές οργάνωσης των κινημάτων που τα ασπάζονται. Οι αξίες αυτές εκφράζουν κάθε φορά διαφορετικά ιστορικά περιεχόμενα, διαφορετικές ανάγκες και διαφορετικές δυνατότητες, γιατί είναι διαφορετική η δομή των ταξικών κοινωνιών, αλλά διατηρούν τα ίδια ονόματα, αποτυπώνοντας έτσι τη συνέχεια της ιστορίας των λαϊκών τάξεων, τη συνέχεια της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης, αλλά και τη συνέχεια των αντιστάσεων και των αιτημάτων χειραφέτησης. Σήμερα, η οικονομική, η ενεργειακή και η διατροφική κρίση, όπως και ο άμεσος κίνδυνος για το φυσικό περιβάλλον που απειλεί την ίδια την ύπαρξη της ανθρωπότητας, καθιστούν απολύτως αναγκαία τη συστηματική δημόσια παρέμβαση. Αυτή η ανάγκη θέτει τον ριζικό μετασχηματισμό των κοινωνιών στην κατεύθυνση του σοσιαλισμού στην ημερήσια διάταξη.

Για μας ο σοσιαλισμός δεν είναι καθεστώς που μπορεί να καθιερωθεί μέσω μιας εξελικτικής διαδικασίας σταδιακών αλλαγών του καπιταλισμού αλλά ούτε καθεστώς που εγκαθιδρύεται μια και έξω κάποια μοναδική στιγμή. Ο σοσιαλισμός είναι στόχος αλλά και δρόμος συνεχούς αγώνα, με περιόδους έντασης και περιόδους ύφεσης, με ρήξεις, άλματα και μεγάλες τομές. Είναι δρόμος που αποσκοπεί σε μακροπρόθεσμους στόχους, αλλά ξεκινά πάντοτε από το σήμερα. Είναι δρόμος που περπατάμε οι πολλοί από κοινού, σταθερά προσανατολισμένοι στον στόχο, υλοποιώντας καθημερινά τα αιτήματα που τον συγκροτούν και μαχόμενοι για να εμποδίσουμε τις αντίστοιχες κατακτήσεις. Είναι δρόμος όπου προσπαθούμε να άρουμε κάθε στιγμή τις διαχρονικά κυρίαρχες διακρίσεις που αναφέραμε, αρχίζοντας από τους δικούς μας κόλπους. Είναι δρόμος που αποσκοπεί σε συγκεκριμένο στόχο, αλλά που δεν μπορεί να απαντήσει προκαταβολικά σε όλα τα μεγάλα ερωτήματα που τίθενται γιατί οι απαντήσεις δεν μπορούν να διατυπωθούν σε όλες τους τις διαστάσεις ανεξάρτητα από την κοινωνική κίνηση.

Ο δρόμος του σοσιαλισμού δεν είναι ούτε εύκολος ούτε ευθύγραμμος. Καθορίζεται κάθε στιγμή από τις λαϊκές ανάγκες, τα λαϊκά αιτήματα, τη λαϊκή ενέργεια, τη λαϊκή οργάνωση και τη λαϊκή διαθεσιμότητα, σηματοδοτείται από επιτεύγματα, αλλά και οπισθοχωρήσεις, χαρακτηρίζεται από συγκρούσεις τόσο στα μικρά όσο και στα μεγάλα, υποχρεώνει σε διακοπές της συνέχειας, προβαίνει σε μεγάλες αλλαγές. Είναι δρόμος που δεν υπόκειται σε προβλέψεις ούτε επιδέχεται προκατασκευασμένες συνταγές, γιατί κανείς δεν μπορεί να προκαθορίσει τους εκάστοτε όρους της κοινωνικής κίνησης, τους αντίστοιχους συσχετισμούς δύναμης, τις απαιτήσεις των καιρών, την υποχρέωση για τακτική ευελιξία ή ακόμη και τους αναγκαίους κάποιες φορές συμβιβασμούς. Ωστόσο είναι δρόμος που παραμένει αταλάντευτα προσηλωμένος στον στόχο του, δρόμος που εκλαμβάνει αυτόν τον στόχο ως γνώμονα και ως κριτήριο κάθε πρωτοβουλίας και ολόκληρης της καθημερινής μας δράσης σε όλα τα επίπεδα.

Για μας ο σοσιαλισμός δεν εξαντλείται κατά κανέναν τρόπο στα παραπάνω. Έτσι, παράλληλα με την πολιτική του δράση, ο ΣΥΡΙΖΑ είναι υποχρεωμένος να πρωτοστατήσει ώστε να ξεκινήσει και να αναπτυχθεί ενεργά, με τα κατάλληλα μέσα και σε κάθε αρμόδιο πλαίσιο, η διεξοδική συζήτηση για τα μεγάλα ζητήματα που τίθενται σε σχέση με την κριτική του καπιταλισμού και το αίτημα για έναν σοσιαλισμό του 21^{ου} αιώνα, για έναν σοσιαλισμό με ελευθερία και δημοκρατία τόσο στην Ελλάδα όσο και στην κλίμακα της Ευρώπης. Θα προσπαθήσουμε να αξιοποιήσουμε τις πολλές πτυχές της ελληνικής και της διεθνούς εμπειρίας σε σχέση με τέτοια ζητήματα, όπως και ολόκληρη τη σκέψη, όλες τις σημαντικές θεωρητικές επεξεργασίες που αφορούν το εργατικό, το φεμινιστικό, το οικολογικό και άλλα κινήματα, την ταξική διάρθρωση των κοινωνιών, τις δομές του κράτους και τις σχέσεις εξουσίας, τις σχέσεις αγοράς, οικονομικού προγραμματισμού και κοινωνικού ελέγχου, τα ζητήματα δημοκρατίας και αυτοδιαχείρισης, κάθε θεωρητική προσφορά που μπορεί να συμβάλει στο να προχωρήσουμε μετά λόγου γνώσεως, κάθε σημαντική συμβολή που έχει δει το φως από την εποχή του Μαρξ, αλλά και ακόμη πιο πριν, μέχρι τις μέρες μας.

3. Οι αρχές της στρατηγικής μας

Η στρατηγική για τον σοσιαλισμό ξεκινά από την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η Ελλάδα, η Ευρώπη και ο κόσμος.

Η ελληνική κοινωνία έχει φτάσει σήμερα στα όρια των αντοχών της. Η πρωτοφανής επίθεση του κεφαλαίου ενάντια στην εργασία συνεχίζεται με αυξανόμενη ένταση, οι εργασιακές σχέσεις διαλύονται, η ανεργία εκτινάσσεται σε πρωτοφανή επίπεδα, η δημόσια περιουσία εκποιείται, η υγεία και η παιδεία καταστρέφονται, οι κοινωνικά ζωογόνες ιδέες συκοφαντούνται ενώ ένα όχι ευκαταφρόνητο τμήμα θυμάτων της κρίσης υποκύπτει στην άνωθεν καλλιεργούμενη σύγχυση και έλκεται από τη ρατσιστική βία που ασκούν προς πολλές κατευθύνσεις τα πρωτοπαλίκαρα του εγχώριου ναζισμού, συχνά υπό την προστασία τμημάτων των κρατικών μηχανισμών. Από την άλλη πλευρά, το αστικό κομματικό σύστημα, ετοιμόρροπο, ουσιαστικά χωρίς εφεδρείες, επαφίεται στα διαπλεκόμενα ΜΜΕ και τις δυνάμεις καταστολής προκειμένου να ισορροπήσει μεταξύ κοινωνικής πίεσης, καταλυτικών σκανδάλων και εντεινόμενου αυταρχισμού ενόσω οι θεσμοί βρίσκονται υπό διάλυση και η δημοκρατία περιστελλεται δραματικά μέχρι σημείου ανοιχτής εκτροπής. Μόνη διέξοδος για την ελληνική κοινωνία είναι η ρήξη με το υπάρχον, μορφή ρήξης που θα υλοποιήσει ένα επείγον σχέδιο αποτροπής της καταστροφής, ανασυγκρότησης της κοινωνίας, εξάλειψης της διαπλοκής και της διαφθοράς, και εμπέδωσης της δημοκρατίας. Μορφή ρήξης που θα φέρει στο κέντρο της πολιτικής ζωής τις δυνάμεις που θα αναλάβουν την πολιτική ευθύνη της μεγάλης πορείας που οδηγεί στην απαλλαγή από τα δεσμά του καπιταλιστικού κέρδους, των πατριαρχικών σχέσεων και της οικολογικής καταστροφής, μορφή ρήξης που καλείται να οδηγήσει στη σοσιαλιστική αναγέννηση.

Η κατάσταση σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν είναι πολύ διαφορετική. Οι λαοί στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, στην Ιρλανδία, στις χώρες του τέως «υπαρκτού σοσιαλισμού», αλλά και στις χώρες του ευρωπαϊκού κέντρου όλο και περισσότερο, στενάζουν υπό αντίστοιχα προγράμματα λιτότητας ενόσω αναπτύσσουν παράλληλα τις δικές τους αντιστάσεις και τα δικά του κινήματα. Η μοίρα της Ελλάδας είναι συνυφασμένη με την μοίρα της Ευρώπης -στο πλαίσιο πάντα των ευρύτερων διεθνών εξελίξεων- γιατί ο αχαλίνωτος νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός κυριαρχεί σήμερα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, γιατί η πολιτική του κεφαλαίου, σήμερα υπό γερμανική ηγεμονία στην κλίμακα της Ευρώπης, ενοποιεί υπό την κυριαρχία του όλες τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, γιατί το αίτημα και η προοπτική της νίκης εναντίον του έχει αρχίσει να συνεγείρει τις συνειδήσεις παντού. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι μέρος αυτού του ευρωπαϊκού κινήματος αντίστασης και εξέγερσης. Η δική μας Ευρώπη βρίσκεται στον αντίποδα της Ευρώπης του νεοφιλελευθερισμού, των αυτοκρατορικών βλέψεων κάποιων κρατών της και του εντεινόμενου αυταρχισμού. Δίκη μας Ευρώπη είναι η Ευρώπη των λαών, η Ευρώπη των επαναστάσεων, η Ευρώπη του κοινωνικού κράτους, η Ευρώπη του σεβασμού της παιδικής ηλικίας, των ηλικιωμένων και των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες, η Ευρώπη της επιστημονικής επανάστασης, η Ευρώπη του Διαφωτισμού και της ριζοσπαστικής κριτικής του, η Ευρώπη του φεμινισμού, της οικολογίας και του διεθνισμού, η Ευρώπη της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας, η Ευρώπη του σοσιαλισμού. Στόχος μας είναι ο σοσιαλισμός στην Ελλάδα και στην κλίμακα της Ευρώπης. Στόχος μας είναι ο σοσιαλισμός του 21^{ου} αιώνα, με την επίγνωση ότι οι οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και ιδεολογικές συνθήκες διαφέρουν από χώρα σε χώρα και τα αντίστοιχα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα ωριμάζουν με διαφορετικούς τρόπους και διαφορετικούς ρυθμούς. Οι αγώνες μπορούν να συγκλίνουν αποτελεσματικά όταν συνδυάζεται η πάλη σε εθνικό, ευρωπαϊκό και εν γένει διεθνές επίπεδο.

Η καταστροφική στρατηγική του κεφαλαίου δεν είναι συγκυριακή και δεν περιορίζεται στην Ευρώπη. Αυτή εμπλέκει με τον ένα ή άλλο τρόπο όλες τις περιοχές της Γης, οδηγεί σε τοπικούς πολέμους και ακόμη πιο επικίνδυνους ανταγωνισμούς ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις. Ωστόσο τα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα αναπτύσσονται και ενισχύουν τους δεσμούς τους ενώ λαοί ολόκληροι στη Λατινική Αμερική, και όχι μόνον εκεί, έχουν αρχίσει να ακολουθούν τον δρόμο της κοινωνικής χειραφέτησης. Αυτή η διάταξη δυνάμεων και όσα προμηνύει μας επιτρέπει να ισχυριζόμαστε ότι, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, άμεσα ή

έμμεσα, ρητά ή υπόρρητα, ιδέες για μια κοινωνική οργάνωση εναλλακτική του καπιταλισμού, όχι μόνον έχουν αρχίσει να κερδίζουν, αλλά θα συνεχίσουν να κερδίζουν όλο και περισσότερο, τον νου και την καρδιά πολλών ως η μόνη ελπίδα της εργαζόμενης ανθρωπότητας.

Το κοινωνικό και πολιτικό κίνημα στη χώρα μας έχει ήδη αναδείξει ορισμένους βασικούς αρμούς του δρόμου προς αυτή την κατεύθυνση: την αλληλεγγύη ενάντια στον ανταγωνισμό και τη λογική της ιδιώτευσης· την προστασία του δημόσιου χώρου και των δημόσιων αγαθών ενάντια στην ιδιωτικοποίηση, αλλά και ενάντια στην συχνά διεφθαρμένη και αναποτελεσματική κρατική διαχείριση· την ανάγκη να προστατευθούν από την άκρατη κερδοφορία του κεφαλαίου και την υποταγή στην αγορά τα θεμελιώδη αγαθά: ο αέρας, το νερό, η θάλασσα, το περιβάλλον, τα βασικά είδη διατροφής, η πρόσβαση στην παιδεία και στον πολιτισμό, η υγεία, η περίθαλψη, η κοινωνική πρόνοια, οι ενεργειακοί πόροι, οι συγκοινωνίες, οι επικοινωνίες και η γεωγραφική συνοχή της χώρας, ο φυσικός και ο ορυκτός πλούτος. Οι αρμοί αυτοί συνοψίζονται στο αίτημα να οικοδομηθεί και να αναπτυχθεί η οικονομία των αναγκών ενάντια στην οικονομία του κέρδους. Να οικοδομηθούν και να αναπτυχθούν οι κοινωνικές σχέσεις της αλληλεγγύης ενάντια στις σχέσεις του ανταγωνισμού και της εκμετάλλευσης. Να οικοδομηθούν και να αναπτυχθούν εναλλακτικές δομές στήριξης της κοινωνίας απέναντι στις καταρρέουσες κρατικές δομές που οφείλουν να αλλάξουν ριζικά και υπό αυτήν την πίεση. Οι δρόμοι του σοσιαλισμού περνούν υποχρεωτικά από αυτήν την οικοδόμηση και αυτήν την ανάπτυξη.

Το αίτημα για μια οικονομία των αναγκών και για κοινωνικές σχέσεις αλληλεγγύης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με κυβερνητικά διατάγματα. Το πόσο και το πώς ικανοποιείται υπόκειται στις μορφές που λαμβάνει και στους ρυθμούς με τους οποίους αναπτύσσεται η ταξική πάλη, γιατί μόνο η νίκη των λαϊκών τάξεων, των δυνάμεων της εργασίας και των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών μπορεί να κατοχυρώσει και να διευρύνει τις αντίστοιχες κατακτήσεις. Τα τελευταία χρόνια οι οργανωμένες διαμαρτυρίες στους δρόμους και στις πλατείες, οι διαδηλώσεις και τα συλλαλητήρια, τα δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, οι διεργασίες στους χώρους δουλειάς και κατοικίας, οι πρωτοβουλίες πολιτικής ανυπακοής, η ανιδιοτελής σύμπραξη πολιτικών και κοινωνικών φορέων χωρίς ηγεμονεύσεις ανέδειξαν εστίες όπου ο δημόσιος χώρος και τα δημόσια αγαθά προσδιορίστηκαν και η ουσιαστική υπεράσπισή τους διεκδικήθηκε. Ταυτόχρονα όμως αναδείχθηκε η ανάγκη για περισσότερο αποτελεσματικό αγώνα και περισσότερο επεξεργασμένα αιτήματα, για τον συνδυασμό της πάλης για το ειδικό με την πάλη για το γενικό και για την πολιτικοποίηση των αιτημάτων, η ανάγκη να δημιουργηθούν νέου τύπου κοινωνικοί φορείς, η ανάγκη να οργανωθούν οι άνεργοι, η ανάγκη να συγκροτηθούν συνδικάτα όπου δεν υπάρχουν και κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, η ανάγκη να υπάρξουν επανιδρυτικού χαρακτήρα αλλαγές μέσα στα υπάρχοντα συνδικάτα.

Στο ίδιο διάστημα, ο ΣΥΡΙΖΑ έμαθε να μετέχει με όλες του τις δυνάμεις, με πολιτική ανιδιοτέλεια και χωρίς απόπειρες χειραγώγησης, σε όλες τις μορφές της κοινωνικής κίνησης. Ο ΣΥΡΙΖΑ βρέθηκε παντού, μέσα στους θεσμούς και έξω από αυτούς, στους δρόμους και στις πλατείες, στις πόλεις και στα χωριά, στους χώρους εργασίας και στις γειτονιές, στους κοινωνικούς φορείς και στις κοινωνικές πρωτοβουλίες, στις πολιτιστικές δράσεις και στην πάλη των ιδεών, στη δημόσια σκηνή και στο διαδίκτυο. Έμαθε ότι οι ρυθμοί της ταξικής πάλης και της κοινωνικής και πολιτικής σύγκρουσης δεν εκβιάζονται. Έμαθε να σέβεται πλήρως την αντίθετη άποψη ή ακόμη και τη σιωπή εκείνων που διστάζουν να μιλήσουν. Έμαθε να ακούει και όξυνε την ικανότητα κατανόησης. Έμαθε να υποστηρίζει τις προτάσεις του ανοιχτά και δημόσια χωρίς δεύτερες σκέψεις και υστερόβουλους υπολογισμούς. Έμαθε πώς ανοίγονται νέοι δρόμοι για την κοινωνική απελευθέρωση.

Η στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί στον σοσιαλισμό, αλλά ο ίδιος γνωρίζει καλά ότι ο σοσιαλισμός δεν είναι κυρίως υπόθεση ενός πολιτικού φορέα. Είναι υπόθεση των εργαζόμενων τάξεων και της πάλης τους, είναι υπόθεση των δυνάμεων της εργασίας και της κίνησής τους, είναι υπόθεση της κοινωνικής συμμαχίας της μεγάλης πλειοψηφίας ενός λαού. Έχουμε πλέον μάθει ότι η εργατική τάξη δεν μπορεί να απελευθερωθεί η ίδια αν δεν απελευθερωθεί η κοινωνία ολόκληρη.

Από τη μεριά του, ένας πολιτικός φορέας όπως ο ΣΥΡΙΖΑ μετέχει πλήρως στην ταξική και κοινωνική πάλη, προβάλλει τις ιδέες του, οργανώνει δυνάμεις, συμπυκνώνει και συνδέει αιτήματα, προσδιορίζει στόχους, αλλά δεν υποκαθιστά ούτε επιβάλλει. Αντίθετα, θέτει διαρκώς τον εαυτό του υπό τον έλεγχο εκείνων στους οποίους απευθύνεται, έλεγχο που αφορά τη πολιτική του παρουσία, τη δράση και λειτουργία του, ολόκληρη την καθημερινή πρακτική του. Ο έλεγχος αυτός γίνεται υπό το πρίσμα του στρατηγικού του στόχου, ο οποίος, αυτός, είναι αδιαπραγμάτευτος. Ο σοσιαλισμός και οι αξίες που τον διέπουν είναι ο γνώμονας και το κριτήριο του τι προτείνουμε και πώς δρούμε, του σε ποιους απευθυνόμαστε και πώς απευθυνόμαστε, του ποιους πείθουμε και πώς τους πείθουμε, του πώς αποτιμούμε επιτυχίες και αποτυχίες.

Αλλά η στρατηγική στόχευση επιμερίζεται σε άμεσους στόχους και στις αντίστοιχες τακτικές κινήσεις ή πρωτοβουλίες που εξαρτώνται πάντα από πραγματικά προσφερόμενες δυνατότητες και πραγματικούς συσχετισμούς δύναμης. Και εδώ ο πολιτικός φορέας είναι υποχρεωμένος να πλέει με όλη την απαιτούμενη ευελιξία ανάμεσα στη Σκύλλα του καιροσκοπισμού, που τείνει να αγνοήσει τον στρατηγικό στόχο υποκύπτοντας στο εκάστοτε θεωρούμενο ως εφικτό, και στη Χάρυβδη του τυχοδιωκτισμού, που τείνει να αγνοήσει τους πραγματικούς συσχετισμούς δύναμης και το πράγματι εφικτό, απλώς εκφωνώντας στεντόρεια τον στρατηγικό στόχο και τα εν γένει χαρακτηριστικά του. Η πολιτική πρακτική του ΣΥΡΙΖΑ υπόκειται καταστατικά σε αυτούς τους περιορισμούς.

Ο κεντρικός στόχος που θέτει σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ είναι η ανατροπή της κυριαρχίας των δυνάμεων του νεοφιλελευθερισμού και των μνημονίων, των δυνάμεων της κοινωνικής καταστροφής, της διαπλοκής, της διαφθοράς και της σήψης, είναι η ανάδειξη μιας κυβέρνησης της συμπαραταγμένης Αριστεράς στηριγμένης σε μια πλατιά συμμαχία κοινωνικών δυνάμεων. Η επιτυχία αυτού του στόχου θα αποτελέσει τομή σε σχέση με την ελληνική ιστορία, τομή που θα δημιουργήσει νέες, άγνωστες σήμερα, δυνατότητες, τομή που θα ανοίξει μια νέα σελίδα για την κοινωνία μας και θα δώσει σημαντική ώθηση σε μια δυναμική που ξεπερνά τα σύνορά μας.

Η διεκδίκηση μιας κυβέρνησης της Αριστεράς δεν υπακούει στις ιδιοτέλειες των πολιτικών φιλοδοξιών ούτε αποτελεί πρόταση για καλύτερη διαχείριση του υπάρχοντος ή απλώς για επιστροφή στην πρότερη κατάσταση και στα κεκτημένα που χάθηκαν. Μια κυβέρνηση της Αριστεράς αποσκοπεί να σταματήσει τον κοινωνικό και οικονομικό κατήφορο που επέβαλαν στην Ελλάδα οι δυνάμεις του νεοφιλελευθερισμού και των μνημονίων, να εξαλείψει τη διαπλοκή και τη διαφθορά, να μεταρρυθμίσει ριζικά και δημοκρατικά το κράτος και τους θεσμούς του, και να ανοίξει μια νέα πορεία. Μια τέτοια κυβέρνηση θα σηματοδοτήσει μια κομβική αλλαγή του πολιτικού συσχετισμού υπέρ των δυνάμεων της εργασίας, φέρνοντας αυτές τις δυνάμεις στο προσκήνιο. Θα ανοίξει τον δρόμο στην πραγματική δημοκρατία και στην ανασυγκρότηση της χώρας ενόσω θα διαλύει το 'τρίγωνο' που δυναστεύει τον τόπο επί δεκαετίες, διαπλέκοντας αξεδιάλυτα το κρατικοδίαιτο κεφάλαιο, το πολιτικό σύστημα του δικομματισμού και τα καθεστωτικά ΜΜΕ. Μια κυβέρνηση της Αριστεράς θα καθαρίσει το τραπέζι, θα αξιοποιήσει όλες τις έντιμες και δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας μας, ανεξάρτητα από ιδεολογικές αναφορές ή πολιτικές πεποιθήσεις, ανοίγοντας παράλληλα δρόμους για να αναπτυχθεί παραπέρα ο αγώνας των εργαζόμενων τάξεων, για να δημιουργηθεί έδαφος ώστε να ανθίσει η λαϊκή πρωτοβουλία σε όλους τους χώρους και σε όλα τα επίπεδα.

Μια κυβέρνηση της Αριστεράς δεν μπορεί να υποσχεθεί την άμεση λύση όλων των συσσωρευμένων προβλημάτων. Θα δώσει ωστόσο άμεσα δείγματα γραφής μιας πολύ διαφορετικής πολιτικής, ανοίγοντας τους αντίστοιχους νέους δρόμους. Γνωρίζουμε πως μια κυβέρνηση της Αριστεράς δεν μπορεί να επιφέρει μείζονες αλλαγές χωρίς τη λαϊκή συνέργεια και το εγερτήριο λαϊκό φρόνημα, χωρίς τη στήριξη, αλλά και την αυτόνομη δράση, των εργαζόμενων τάξεων, των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών και του λαού γενικότερα, χωρίς τις πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν παντού, ασκώντας δημιουργική πίεση ακόμη και στην ίδια. Από την άλλη μεριά, μια κυβέρνηση της Αριστεράς δεν μπορεί να αγνοήσει βολονταριστικά

τους υπάρχοντες συσχετισμούς και τις δυνάμεις που θα προσπαθήσουν να την υπονομεύσουν ώστε να την ανατρέψουν ούτε βέβαια μπορεί να παραδοθεί αμαχητί και καιροσκοπικά σε τέτοιους συσχετισμούς. Όσο ο στρατηγικός στόχος παραμένει σταθερός, συμμαχίες, μονιμότερες ή πιο προσωρινές, είναι αναγκαίες και διευρύνσεις απαραίτητες. Με επίγνωση μεν των εκάστοτε πραγματικών δυνατοτήτων και των εκάστοτε πραγματικών συσχετισμών, αλλά κρατώντας πάντοτε σταθερό τον στρατηγικό στόχο και αποτιμώντας κάθε φορά τα πράγματα από τη σκοπιά του και υπό το πρίσμα του. Η προοπτική της Αριστεράς να αποτελέσει την πολιτική ηγεσία του τόπου θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά της να οικοδομήσει πολιτικές συμμαχίες που θα αξιοποιούν ιδέες, ταλέντα, γνώσεις και προσφορά ανθρώπων από άλλους πολιτικούς χώρους. Θα κριθεί από την ικανότητά της να οργανώνει κοινωνικές συμμαχίες, τη συμμαχία της μισθωτής εργασίας με τους αυτοαπασχολούμενους και τους μικροεπιχειρηματίες, με τους μικρούς και μεσαίους αγρότες, τις καταπιεσμένες κοινωνικές κατηγορίες, τη νεολαία, τη τέχνη και τη διανόηση. Χωρίς αυτή τη συμμαχία, οι λαϊκές τάξεις δεν μπορούν να αναλάβουν το έργο της παραγωγικής, κοινωνικής πολιτιστικής και οικολογικής ανόρθωσης έπειτα από την καταστροφή που επέφερε και συνεχίζει να επιφέρει ο αχαλίνωτος νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός.

Στις σημερινές συνθήκες μιας κυβέρνησης που προωθεί με μεγαλύτερη σκληρότητα και θρασύτητα την πολιτική της τριαρχίας των δανειστών, ο ΣΥΡΙΖΑ θέτει ευθέως θέμα δημοκρατικής ανατροπής της και διεκδικεί την κυβερνητική εξουσία ως απαραίτητη προϋπόθεση για να σταματήσει η λεηλασία των εργαζομένων και η καταστροφή της χώρας. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε μια κυβέρνηση της Αριστεράς να πετύχει τους στόχους της. Αυτές οι προϋποθέσεις είναι, υπογραμμίζουμε, η κοινωνική συμμαχία της εργατικής τάξης και των ανέργων, των μεσαίων στρωμάτων και των αυτοαπασχολούμενων της πόλης και της αγροτικής παραγωγής, της νεολαίας, των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών, των δυνάμεων της επιστήμης, της τέχνης και του πολιτισμού. Είναι η δημιουργία ενός ισχυρού μαζικού κινήματος με αντινεοφιλελεύθερη οπτική και στόχευση και η επέκταση και η εμβάθυνση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Είναι η διαμόρφωση ενός ρωμαλέου ενωτικού πολιτικού κινήματος ανατροπής του υπάρχοντος κομματικού και πολιτικού συστήματος. Είναι η δημιουργία μιας νέας και σταθερής κοινωνικής και πολιτικής πλειοψηφίας.

Η ενοποίηση, η διεύρυνση και η ενδυνάμωση του ίδιου του ΣΥΡΙΖΑ και η έμφαση στην ενωτική πολιτική του είναι αναντικατάστατα εργαλεία που θα μας βοηθήσουν να επιτύχουμε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ο ΣΥΡΙΖΑ, μακριά από τη λογική της 'αναμονής', μακριά από την εσωστρέφεια, συμβάλλει από τώρα με όλες του τις δυνάμεις, μέσα από τους κοινωνικούς αγώνες, μέσα από τα κινήματα αλληλεγγύης και πολιτικής ανυπακοής, μέσα από πολιτικές πρωτοβουλίες προς πολλές κατευθύνσεις εντός και εκτός Βουλής, στην ικανοποίηση του αιτήματος που είναι σήμερα απολύτως επείγον: ήττα της πολιτικής των μνημονίων και κυβερνητική αλλαγή.

4. Οι πολιτικοί άξονες της δράσης μας

Σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ κατέχει τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Η θέση αυτή τον προικίζει με νέες σημαντικές δυνατότητες παρέμβασης τόσο στο εσωτερικό του κοινοβουλίου και των θεσμών γενικότερα όσο και στο πλαίσιο του λαϊκού κινήματος συνολικά. Από τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ο ΣΥΡΙΖΑ ήδη μάχεται και θα εξακολουθήσει να μάχεται ενάντια σε κάθε αντιλαϊκό και αντιδημοκρατικό μέτρο ή νομοσχέδιο, ασκώντας εξαντλητικό κοινοβουλευτικό έλεγχο. Ήδη διατυπώνει και θα εξακολουθήσει να διατυπώνει τις δικές του αντιπροτάσεις και νομοθετικές πρωτοβουλίες που αφορούν τα επείγοντα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Ήδη στηρίζει και θα εξακολουθήσει να στηρίζει κοινοβουλευτικά τους εργατικούς και λαϊκούς αγώνες, εντάσσοντας συστηματικά τα δίκαια αιτήματά τους, όπως και όλες τις δικές του παρεμβάσεις, στο εναλλακτικό του πρόγραμμα. Η επεξεργασία αυτού του προγράμματος είναι συνεχής ενώ το ίδιο παραμένει μόνιμα ανοιχτό σε όσα αναδεικνύουν κάθε φορά οι αγώνες.

Αλλά το κοινοβουλευτικό έργο είναι μόνον ένα πεδίο αγώνα του ΣΥΡΙΖΑ. Σε συνδυασμό με την κοινοβουλευτική δράση, ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις στη συγκρότηση και την ανάπτυξη ενός ισχυρού λαϊκού, μαζικού και ενωτικού κινήματος, ενός κινήματος αντίστασης στα αντιλαϊκά μέτρα που επιδιώκουν να επιβάλουν τα μνημόνια, ενός κινήματος ανυπακοής στον εντεινόμενο κρατικό και εργοδοτικό αυταρχισμό, ενός κινήματος γνήσιας και αποτελεσματικής αλληλεγγύης προς τα θύματα της κρίσης.

Το κίνημα αυτό θα συγκροτήσει τους όρους για τη σταθερή κοινωνική συμμαχία των θυμάτων του μνημονίου, της εργατικής τάξης και ευρύτερα των δυνάμεων της εργασίας, των μεσαίων στρωμάτων και των αυτοαπασχολούμενων των πόλεων και της αγροτικής παραγωγής, της νεολαίας, των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών, των ανθρώπων των γραμμάτων και των επιστημών, της τέχνης και του πολιτισμού, και θα αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους οι γυναίκες θίγονται από την κρίση περισσότερο γιατί, εκτός από την ανισότητα στη δουλειά, εκτός από τη μεγαλύτερη ανεργία, αυτές έχουν επιπλέον να αντιμετωπίσουν τις κυρίαρχες σχεδόν παντού πατριαρχικές σχέσεις και όλα τα ανδροκρατικά στερεότυπα. Η δημιουργική επιχειρηματικότητα, που λειτουργεί για το δημόσιο όφελος και υπό σταθερούς και δίκαιους κανόνες, δεν θα πληγεί, αλλά θα βοηθηθεί. Παράλληλα, το κίνημα αυτό θα συμβάλει στην οργάνωση των ανέργων, στην ενότητα δράσης των παραδοσιακών οργανώσεων και συνδικάτων, τόσο μεταξύ τους όσο και με τις συσπειρώσεις που δημιουργούνται αυθόρμητα σε πολλούς χώρους, και θα οδηγήσει στην αναγκαία ριζική αναμόρφωση του συνδικαλιστικού κινήματος σε όλες τις βαθμίδες, στην απομόνωση του κυβερνητικού και εργοδοτικού συνδικαλισμού και στη διαμόρφωση ενός νέου, ισχυρού και μαχητικού, ταξικού και αυτόνομου, συνδικαλιστικού κινήματος ανέργων και εργαζομένων τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, κινήματος ενωμένου τόσο στη δράση όσο και οργανωτικά, κινήματος που θα αποκρούει συστηματικά τις σκόπιμα καλλιεργούμενες αντιθέσεις και την εσωτερική του διαίρεση.

Σημαντική διάσταση αυτού του κινήματος οφείλει να είναι ένα ευρύ αυτοδιοικητικό κίνημα, στο πλαίσιο του οποίου μπορούν να ανθίσουν όλες οι κατάλληλες μορφές άμεσης δημοκρατίας: από το τι κάνουμε όλοι και όλες μαζί για τη γειτονιά και το χωριό, το διαμέρισμα, την πόλη και την περιφέρεια, μέχρι το πώς ζούμε, πώς αλληλοβοηθούμαστε, πώς καλλιεργούμε τη σκέψη και τις ευαισθησίες μας, πώς ψυχαγωγούμαστε. Σήμερα η πόλη και ολόκληρος ο πολεοδομικός και χωροταξικός ιστός βρίσκονται στο στόχαστρο του κεφαλαίου. Η ιδιωτικοποίηση των δημόσιων χώρων, των δημόσιων λειτουργιών της πόλης και όσων έχουν απομείνει από την κοινωνική κατοικία, η καταστροφή της γειτονιάς, η αύξηση του αριθμού των αστέγων και η δημιουργία περικόλειστων περιοχών για τους πλούσιους και παράλληλα η ένταση των διακρίσεων και των αποκλεισμών, η ποινικοποίηση της φτώχειας, η συρρίκνωση της δημοκρατίας και η διεύρυνση των μηχανισμών επιτήρησης και καταστολής είναι μεγάλα ζητήματα που θίγουν άμεσα την καθημερινή ζωή όλων. Το προοδευτικό αυτοδιοικητικό κίνημα οφείλει να αντιμετωπίσει απευθείας όλα τα ζητήματα αυτά, εξειδικεύοντας τους στόχους του και ανακαλύπτοντας τις κατάλληλες κάθε φορά μορφές αγώνα, όπως και να οδηγήσει στη δημοκρατική μεταρρύθμιση ολόκληρης της δομής της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το ισχυρό λαϊκό και μαζικό κίνημα στου οποίου τη διαμόρφωση συμβάλλουμε με όλες μας τις δυνάμεις δημιουργεί ταυτόχρονα έναν ολόκληρο δημόσιο χώρο λαϊκών παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών, χώρο πλατιάς συμμετοχής και ενεργού αλληλεγγύης, όπου εκφράζεται απρόσκοπτα η αυτενέργεια των πολιτών και αποκαθίστανται μορφές λαϊκής αυτο-οργάνωσης που πιέζουν και οφείλουν να πιέζουν συστηματικά τους θεσμούς, να τους διευρύνουν και να τους μετασχηματίζουν. Σε αυτόν τον δημόσιο χώρο εκφράζεται ελεύθερα και αναπτύσσεται απρόσκοπτα η κριτική σκέψη και η καλλιτεχνική δημιουργία ενόσω εντείνεται η ιδεολογική αντιπαράθεση με εκείνα που διαχέουν τα κυρίαρχα ΜΜΕ, καλλιεργώντας τη σύγχυση, τον φόβο και την ανασφάλεια και πριμοδοτώντας τα στερεότυπα, τις αντιδημοκρατικές διακρίσεις, την αδράνεια και την παθητικότητα. Στον ίδιο δημόσιο χώρο, η αριστερή φεμινιστική δράση μπορεί και οφείλει να αναπροσδιορίσει και να εμπλουτίσει την πολιτική, επερωτώντας θεμελιώδεις διακρίσεις, όπως τη διάκριση ανάμεσα στο δημόσιο και το ιδιωτικό, στο πολιτικό και προσωπικό, στο

γενικό και στο επί μέρους, με δεδομένο ότι όλες οι διακρίσεις με βάση το φύλο -αλλά και το χρώμα του δέρματος, την καταγωγή, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και τις σεξουαλικές προτιμήσεις- είναι απαράδεκτες, ενώ η υπο-αντιπροσώπηση των γυναικών στις δομές λήψης αποφάσεων συνιστά εμφανές έλλειμμα δημοκρατίας και άρα δείκτη ενός σημαντικού πολιτικού προβλήματος. Οι ιδέες της Αριστεράς και του ΣΥΡΙΖΑ δεν θα μπορέσουν να αποκτήσουν ηγεμονική θέση αν δεν αναδείξουν, υπό καθεστώς πλήρους ελευθερίας, τη δύναμή τους τόσο σε ζητήματα απαράδεκτων διακρίσεων όσο και στα ανοιχτά πεδία της επιστήμης, της διανόησης και της τέχνης.

Στο πλαίσιο αυτού του λαϊκού δημόσιου χώρου οφείλει να αντιμετωπιστεί με ολόκληρη τη σοβαρότητα που απαιτείται η επιρροή των ναζιστικών ιδεών και προτύπων συμπεριφοράς, ο πολυδιάστατος ρατσισμός που αυτές οι ιδέες και συμπεριφορές προπαγανδίζουν και αποπνέουν, η ανυπόκριτη βία που ασκούν οι αντίστοιχοι 'ηγέτες', οι εγκληματικές πρακτικές στις οποίες επιδίδονται και η θεσμική ανοχή, αν όχι προστασία, που απολαμβάνουν οι πράξεις τους. Οφείλουμε να οικοδομήσουμε ένα πλατύ αντιφασιστικό και δημοκρατικό κίνημα που θα περιλαμβάνει όλους εκείνους και όλες εκείνες που εναντιώνονται σε τέτοιες ιδέες και τέτοιες πρακτικές, ανεξάρτητα από πολιτικές εντάξεις ή ιδεολογικές αναφορές. Το κίνημα αυτό -με σαφείς διεθνείς αναφορές και διαστάσεις που καλούμαστε να διερευνήσουμε και να αξιοποιήσουμε- οφείλει να αρθρώνεται στο σχολείο και στη γειτονιά, στις πόλεις και στα χωριά, στους τόπους δουλειάς και στα μέσα ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά. Το κίνημα αυτό οφείλει να κινητοποιεί θεσμούς και οργανώσεις στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, τους δήμους και την Εκκλησία, τις δυνάμεις της τέχνης και της διανόησης, να εμφορείται από τις αξίες του ανθρωπισμού και να διδάσκει ιστορία. Η ύπαρξη μιας δημοκρατικής κοινωνίας και η ενότητα του λαού μας απαιτεί να εξαλειφθούν πλήρως οι ναζιστικές ιδέες και οι ναζιστικές πρακτικές.

Οφείλουμε επιπλέον να επισημάνουμε ότι οι κυβερνώσες πολιτικές δυνάμεις, τα διαπλεκόμενα ΜΜΕ και οι διανοούμενοί τους προωθούν συστηματικά τη λεγόμενη «θεωρία των δύο άκρων» που εξομοιώνει την Αριστερά με τη ναζιστική ακροδεξιά ενόσω οι ίδιες καταλαμβάνουν έτσι αυτοδικαίως και από κοινού τον χώρο του δήθεν μετριοπαθούς κέντρου ως της μόνης 'γνήσιας δημοκρατικής δύναμης'. Ο στόχος της 'θεωρίας' είναι διπλός. Αφ' ενός η συκοφάντηση της Αριστεράς ώστε να περιοριστεί κατά το δυνατόν η απήχησή της και να νομιμοποιηθούν εκ των πραγμάτων οι πάσης φύσεως επιθέσεις εναντίον της και, αφ' ετέρου, η κατ' αποκλειστικότητα οικειοποίηση από τη μεριά των 'γνήσιων δημοκρατικών δυνάμεων' ολόκληρου του 'νόμιμου' πολιτικού χώρου.

Απέναντι σε αυτήν τη 'θεωρία' και τις πρακτικές που την εφαρμόζουν, οφείλουμε να αντιτάξουμε όχι μόνον τις αξίες μας, την ιστορία της χώρας και όσα έχει κάνει, αλλά και υποστεί, η Αριστερά για να υπερασπίσει τη δημοκρατία με κάθε κόστος, αλλά και την ίδια την εμπειρία όλων μας: η διαμόρφωση μιας ξενοφοβικής ρητορείας που ανάγει τη 'λαθρομετανάστευση' σε πρόβλημα μεγαλύτερο από την ίδια την κρίση, που αποδίδει την αύξηση της εγκληματικότητας και τελικά όλα τα δεινά αποκλειστικά στους μετανάστες και στους πρόσφυγες, που χρησιμοποιεί ανενδοίαστα τη φασίζουσα ορολογία της «υγειονομικής βόμβας», που στοχοποιεί ειδικές κατηγορίες πληθυσμού, ποινικοποιώντας έτσι την ίδια τη φτώχεια, που εντείνει την καταστολή απέναντι στους μετανάστες και στους πρόσφυγες, επεκτείνοντάς την ταυτόχρονα προς κάθε κατεύθυνση, συνιστούν μια μελετημένη πολιτική που αποσκοπεί στη διαίρεση των αδυνάτων μέσω της ανάδειξης του αποδιοπομπαίου τράγου, στο πάγωμα κάθε κοινωνικής αντίστασης και την περιστολή της δημοκρατίας σε όσα μπορεί να ανεχθεί η πολιτική ιδιοτέλεια των κυβερνώντων.

Ταυτόχρονα η ίδια 'θεωρία', μαζί με τη ρητορεία και τις πρακτικές που τη συνοδεύουν, πριμοδοτεί στην πράξη τη ναζιστική ακροδεξιά γιατί την εμφανίζει, τουλάχιστον έμμεσα, ως τον συνεπέστερο εκφραστή της εν λόγω πολιτικής και τη νομιμοποιεί έμπρακτα ως βραχίονα των δυνάμεων καταστολής, ήδη σημαντικά διαβρωμένων από εκείνη. Διαμορφώνεται έτσι μια γκρίζα περιοχή καταστολής μεταξύ θεσμικής και ναζιστικής βίας, καλλιεργείται κλίμα ατιμωρησίας και ασυδοσίας και καταλύεται κάθε αίσθημα έννομης τάξης. Η επισήμως εκφρασμένη ανησυχία για την άνοδο των ναζιστικών ιδεών και συμπεριφορών αναδεικνύεται έτσι σε απλό φύλλο συκής. Αλλά η ιστορία διδάσκει ότι η εκλογική

ενίσχυση της ναζιστικής ακροδεξιάς δεν είναι απλώς αποτέλεσμα μορφών απόγνωσης που αποζητούν αποδιοπομπαίους τράγους και εύκολες ταυτίσεις με αρχέγονα στερεότυπα. Είναι ταυτόχρονα σημαντικός παράγοντας που εντείνει τον εκφασισμό της κοινωνίας γιατί, εκτός των άλλων, μια τέτοια άνοδος προσελκύει ακόμη και επιφανείς που σαγηνεύονται από την πυγμή, βλέπουν το φαινόμενο σαν μόδα και κολακεύουν τη δημοσιότητα με κάθε τίμημα. Το πλατύ αντιφασιστικό και δημοκρατικό κίνημα που αναφέραμε είναι ο μόνος τρόπος για να μην οδηγηθεί η κοινωνία ολόκληρη -μαζί με τους θεσμικούς και άλλους παράγοντες που ενισχύουν ή έστω απλώς ανέχονται το φαινόμενο- σε ολοκληρωτική καταστροφή.

Το έργο του ΣΥΡΙΖΑ δεν περιορίζεται στα σύνορα της χώρας μας. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει ήδη αναλάβει και θα εξακολουθήσει να αναλαμβάνει σημαντικές διεθνείς πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Ευρώπης, και όχι μόνον αυτής. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες δεν έχουν ως μόνο σκοπό το να γνωστοποιήσουν και να εκλαϊκεύσουν διεθνώς τις δικές του θέσεις, τη δική του πολιτική και την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν, επιπλέον, στο να συμβάλουν στην κοινή πάλη των λαών ενάντια στο ευρωπαϊκό και διεθνές κεφάλαιο, στον έμπρακτο συντονισμό των αντίστοιχων αγώνων και στην ανάδειξη της Αριστεράς σε βασικό παράγοντα των ευρωπαϊκών και διεθνών εξελίξεων. Ένα παγκόσμιο φόρουμ της Αριστεράς θα μπορούσε να διερευνήσει συγκεκριμένα τους όρους και τις δυνατότητες αυτής της προοπτικής.

Το πολύπλευρο και βαθύ λαϊκό και ενωτικό κίνημα που συγκροτούν όλα τα παραπάνω, ήδη έχει αρχίσει να αναπτύσσεται και ήδη θέτει κεντρικούς πολιτικούς στόχους, γιατί σήμερα οι εργαζόμενοι και οι πολίτες, γυναίκες και άντρες, έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν ότι δεν μπορεί να υπάρξει θετική διέξοδος από τα σημερινά δεινά χωρίς την κατάργηση των μνημονίων, των συνοδευτικών τους μέτρων και των κυβερνήσεων που τα υπηρετούν. Μετά από χρόνια, ο λαός στρέφεται πάλι προς την πολιτική και αντιλαμβάνεται τη σημασία του πολιτικού αγώνα, επιδιώκοντας μια κεντρική πολιτική δημοκρατική ανατροπή και όχι μια απλή κυβερνητική εναλλαγή. Διεκδικεί τη ριζική αναδιάρθρωση του κομματικού και πολιτικού συστήματος που οδήγησε και οδηγεί τη χώρα στη χρεοκοπία και τη δίκαιη τιμωρία εκείνων που οδήγησαν ιδιοτελώς τα πράγματα εδώ, ενώ γίνεται όλο και πιο έτοιμος να αναλάβει τους δύσκολους αγώνες που απαιτούνται, γιατί τίποτε δεν θα μας χαριστεί.

Σε ό,τι αφορά την ίδια την Αριστερά, ο ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί στην ενίσχυσή της, τόσο μέσα από τη δική του ανασυγκρότηση και διεύρυνση προς άλλα τμήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς, των αριστερών σοσιαλιστών, του φεμινισμού και της ριζοσπαστικής οικολογίας, όσο και με το να επιμένει, παρά τα προβαλλόμενα εμπόδια, στην ενότητα στη δράση και στην πολιτική συμπαράταξη ολόκληρης της Αριστεράς. Οι σχετικές επιφυλάξεις ή αρνήσεις μπορούν να καμφθούν όσο εμείς επιμένουμε και κυρίως όσο οι πολίτες, γυναίκες και άντρες, αναγνωρίζουν την αξία αυτής της ενότητας και ασκούν κοινωνική πίεση για την πραγματοποίησή της. Μια τέτοια ενίσχυση της Αριστεράς προϋποθέτει το άπλωμά της σε ολόκληρη την κοινωνία και την εμπάθυνση των δεσμών της με εκείνη και αποσκοπεί, εκτός των άλλων, στο να γίνει και να γίνεται η Αριστερά γενικά και ο ΣΥΡΙΖΑ ειδικότερα ισχυρός φορέας συλλογικής σκέψης και δύναμη πολιτικής κινητοποίησης του λαού μας. Όπλα του η συλλογικότητα, η δημοκρατία στο εσωτερικό του και οι ανοιχτές σχέσεις με όσα συμβαίνουν στην κοινωνία. Γνώμονάς του οι αξίες και οι απελευθερωτικές ιδέες της Αριστεράς.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει ήδη επεξεργαστεί και θα εξακολουθήσει να επεξεργάζεται, να εξειδικεύει και να εμβαθύνει, ένα πρόγραμμα αγώνα που αρνείται τη μοιρολατρία και τον δήθεν ρεαλισμό της υποταγής και απαντά πειστικά στο ερώτημα του τι κάνουμε και τι μπορούμε να κάνουμε. Το πρόγραμμα αυτό ήδη μετασχηματίζεται στο κυβερνητικό πρόγραμμα που θα κληθεί να εφαρμόσει μια κυβέρνηση της Αριστεράς. Είναι πρόγραμμα που αποσκοπεί πρώτα από όλα στο να σταματήσει η κοινωνική καταστροφή και να αναστραφεί η πορεία προς την κοινωνική διάλυση, είναι πρόγραμμα που θέτει τις βάσεις για την αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος, την παραγωγική ανασυγκρότηση, την οικονομική ανόρθωση και την πολιτιστική αναγέννηση της χώρας, είναι πρόγραμμα που ταυτόχρονα ανοίγει δρόμο προς τον σοσιαλισμό.

5. Ο φορέας που ιδρύουμε

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι πολιτικό κόμμα που επιδιώκει να συμπυκνώνει υπό τη σκοπιά του σοσιαλισμού του 21^{ου} αιώνα τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις των δυνάμεων της εργασίας και των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών και να συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις στην πραγματοποίησή τους. Επιδιώκει την κοινή δράση και την πολιτική συμπαράταξη της Αριστεράς σε όλους τους χώρους και σε όλα τα επίπεδα.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι ανοιχτός στην κοινωνική κίνηση και όσα αυτή κάθε φορά παράγει τόσο σε επίπεδο πρακτικής όσο και σε επίπεδο ιδεών. Είναι φορέας ανοιχτός σε πρωτοβουλίες και ιδέες που έρχονται από το εξωτερικό του, φορέας που ενθαρρύνει την αυτο-οργάνωση και τα μετωπικά σχήματα, χωρίς να επιδιώκει να υποτάξει τους άλλους στους δικούς του σχεδιασμούς.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι ανοιχτός σε ολόκληρο το δημιουργικό και αγωνιστικό δυναμικό της κοινωνίας μας, ανεξάρτητα από πολιτική καταγωγή ή προηγούμενες ιδεολογικές δεσμεύσεις και επιδιώκει να διακλαδιστεί σε ολόκληρο τον κοινωνικό ιστό. Συμμετέχει σε κάθε κοινωνική κίνηση, προβάλλει και επεξεργάζεται διαρκώς τις προτάσεις του, χωρίς να προσπαθεί να τις επιβάλει εκ των άνω. Είναι φορέας που βρίσκεται σε διαδικασίες συνεχούς αυτοδιαμόρφωσης, ανάλογα με όσα κατακτούμε, όσα μαθαίνουμε και όσα συνειδητοποιούμε.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι δημοκρατικός. Είναι φορέας που λειτουργεί συλλογικά με πλειοψηφίες και μειοψηφίες, που δρα σύμφωνα με τις αποφάσεις της πλειοψηφίας, αλλά κατοχυρώνει και προστατεύει τις μειοψηφίες. Είναι φορέας όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται πάντοτε δημοκρατικά και πάντοτε από τα εκάστοτε αρμόδια όργανα.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι φορέας με μέλη που απολαμβάνουν πλήρη δημοκρατικά δικαιώματα και αναλαμβάνουν τις αντίστοιχες ευθύνες και καθήκοντα. Είναι φορέας που αναγνωρίζει την κοινωνικά και ιδεολογικά προσδιορισμένη ανισότητα άνδρα/γυναίκας και θεσμοθετεί μέριμνες που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα.

Ο φορέας που ιδρύουμε έχει συγκεκριμένη οργανωτική δομή, όργανα (βάσης, ενδιάμεσα και κεντρικά) που αναδεικνύονται δημοκρατικά και μόνιμους συμβουλευτικούς θεσμούς (τμήματα επεξεργασίας θέσεων, επιτροπή προγράμματος, επιτροπή τεκμηρίωσης, επιτροπή διαδικτύου, επιτροπή πολιτικού σχεδιασμού).

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι φορέας πλουραλιστικός, ανοιχτός στην ύπαρξη διαφορετικών ιδεολογικών, ιστορικών και αξιακών ευαισθησιών και ρευμάτων σκέψης. Είναι ταξικά αγκυρωμένος στο εργατικό και ευρύτερα λαϊκό κίνημα, αλλά και με ρητές φεμινιστικές και οικολογικές στοχεύσεις. Ήδη συσπειρώνει δυνάμεις και ρεύματα της κομμουνιστικής, ριζοσπαστικής, ανανεωτικής, αντικαπιταλιστικής, επαναστατικής και ελευθεριακής Αριστεράς όλων των αποχρώσεων, αριστερούς σοσιαλιστές, δημοκράτες, δυνάμεις του αριστερού φεμινισμού και της ριζοσπαστικής οικολογίας. Επειδή σέβεται και θεωρεί πλούτο του διαφορές σαν τις παραπάνω, αναγνωρίζει τη δυνατότητα ύπαρξης διαφορετικών πολιτικών εκτιμήσεων και παρέχει έδαφος τόσο σε αυτές τις ευαισθησίες όσο και σε αυτές τις εκτιμήσεις να καλλιεργούνται απρόσκοπτα και να εκπροσωπούνται στην εσωτερική δημοκρατία, αποσκοπώντας όμως πάντοτε σε προωθητικές συνθέσεις.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι φορέας που μεριμνά συστηματικά για τη θεωρητική κατανόηση του κοινωνικού και ιστορικού γίνεσθαι και για τη θεωρητική μόρφωση των μελών του. Στηρίζεται στη μαρξική και ευρύτερα στη χειραφετητική σκέψη και την ιστορία της και προσπαθεί να την επεξεργαστεί παραπέρα, αξιοποιώντας κάθε σημαντική θεωρητική συμβολή.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι φορέας μόνιμα ανοιχτός στην κριτική της κοινωνίας απέναντί του και στη δική του αυτοκριτική, με την ικανότητα να αλλάζει όσα κάθε φορά δεν λειτουργούν ικανοποιητικά.

Ο φορέας που ιδρύουμε είναι φορέας που επιδιώκει συστηματικά να αποτελεί πρόπλασμα της κοινωνίας που διεκδικεί.

6. Πρόσκληση

Με βάση τα παραπάνω:

Καλούμε όσους και όσες ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, όσους και όσες είναι άνεργοι, όσους και όσες ζουν στο πλαίσιο του απόδημου ελληνισμού, να ενωθούν στο μεγάλο πολυδιάστατο λαϊκό κίνημα που περιγράψαμε, με κεντρικό πολιτικό στόχο την κατάργηση των μνημονίων και των συνοδευτικών τους μέτρων και τη δημοκρατική ανατροπή του κομματικού και πολιτικού συστήματος που τα υπηρετεί ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την οικονομική, κοινωνική πολιτική και πολιτιστική ανασυγκρότηση της χώρας, για μια χειραφετημένη Ελλάδα της εργασίας, της δικαιοσύνης και της δημιουργικότητας μέσα σε μια ριζικά διαφορετική Ευρώπη.

Καλούμε όσους και όσες ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, όσους και όσες είναι άνεργοι, όσους και όσες ζουν στο πλαίσιο του απόδημου ελληνισμού, να μετέχουν συστηματικά στις οργανώσεις του συνδικαλιστικού κινήματος τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα. Να μετέχουν, ακόμη, ενεργά, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα συμφέροντα, τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους, στους σχετικούς συλλόγους, παρατάξεις, αυτοδιοικητικές κινήσεις, οικολογικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες, σε όλους τους ποικίλους φορείς που αναπτύσσονται στους χώρους δουλειάς, κατοικίας και πολιτισμού, αλλά και να συμβάλουν στη συγκρότηση νέων τέτοιων φορέων. Έτσι θα ενωθούν με τη διπλανή και τον διπλανό τους, θα προασπίσουν τα κοινά συμφέροντά τους, θα πλουτίσουν τις γνώσεις τους, θα καλλιεργήσουν τη σκέψη και τα ενδιαφέροντά τους, θα διαπιστώσουν το πόσο η δημοκρατία είναι όντως παραγωγική δύναμη και το πώς η ενεργός δημοκρατική συμμετοχή είναι η μόνη δύναμη που μπορεί να αλλάξει πραγματικά τη χώρα.

Καλούμε όσους και όσες ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, όσους και όσες είναι άνεργοι, όσους και όσες ζουν στο πλαίσιο του απόδημου ελληνισμού, να συμμετέχουν ενεργά, ανάλογα με τις γνώσεις, τις ανάγκες, τις διαθέσεις και τις διαθεσιμότητες τους, στα δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης που ήδη αναπτύσσονται ραγδαία και να συγκροτήσουν νέα τέτοια δίκτυα. Ενόσω πιέζουν τους θεσμούς προς την αντίστοιχη κατεύθυνση, τα δίκτυα αυτά θα απλώνουν την ασπίδα κοινωνικής προστασίας που θα επιτρέψει στο λαό μας να επιβιώσει και να προχωρήσει.

Καλούμε όσους και όσες ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, όσους και όσες είναι άνεργοι, όσους και όσες ζουν στο πλαίσιο του απόδημου ελληνισμού, να συγκροτήσουν το πλατύ αντιφασιστικό και δημοκρατικό κίνημα που θα διακλαδιστεί παντού για να υπερασπίσει τα κοινωνικά, πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα όλων και να αναστείλει την άνοδο των ναζιστικών ιδεών και συμπεριφορών μέχρι την οριστική εξάλειψή τους από μια χώρα με τη δική μας ιστορία και τη δική μας δημοκρατική παράδοση.

Καλούμε όσους και όσες ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, όσους και όσες είναι άνεργοι, όσους και όσες ζουν στο πλαίσιο του απόδημου ελληνισμού, όσους και όσες συμφωνούν κατ' αρχήν με τα παραπάνω, να πυκνώσουν τις γραμμές του ΣΥΡΙΖΑ ώστε να συνδιαμορφώσουμε τους στόχους, τις θέσεις και τη φυσιογνωμία του, τους τρόπους δράσης και τη λειτουργία του, τις παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες του, την όλη πολιτική του. Ο ΣΥΡΙΖΑ θα μπορέσει να επιτύχει τους στόχους του μόνο αν γίνει ένας μεγάλος και ισχυρός πολιτικός φορέας που αγκαλιάζει όλους και όλες που βλέπουν τα πράγματα με ίδιους ή ανάλογους τρόπους ενόσω ο ίδιος λειτουργεί υπό καθεστώς πλήρους και ανόθευτης δημοκρατίας.-